

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 30. maja 1857.

Imenik tistih, katerim so bile v dunajski razstavi svetinje in pohvalne pisma podeljene.

Sedaj smo dobili pravi imenik v dunajski razstavi poslavljenih, kakor ga je razglasil zbor sam, in je tedaj popolnoma resničen razun nekterih tiskarskih pogreškov, brez katerih tudi ta imenik ni. Ta razglas popravlja tedaj brezštevne pomote, ki so jih spravili dunajski časniki na dan, ali da so pokazali imena poslavljenecov, ali da so napačno versto svetinj oznanili, česar pa niso vselej oni sami krivi bili, ker velika naglica, v kateri se je imenik ob delitvi daril očitno bral, ni bila brez pogreška.

Razglasovaje pa imenik poslavljenecov v dunajski razstavi bomo začeli s krajnsko deželjo, in potem po versti imenovali vse dežele v katerih imajo „Novice“ svoje bravece, da bojo vsi vse zvedili. Ker so poslavljenja bile: 1. zlate svetinje, 2. vélike sreberne, 3. male sreberne, 4. vélike bronaste, 5. male bronaste svetinje in 6. pohvalne pisma, se bomo tudi pri tem razglasu tega reda deržali.

Na Krajnskem:

C. k. kmetijska družba je dobila:

1) zlato svetinjo za naberkov vseh pridelkov, kateri se na Gorenškem, Dolenskem, Notrajskem in na ljubljanskem močirji pridelujejo in ktere je razverstene po tem redu na Dunaj v razstavo tako popolnoma poslala, da so bili prava podoba cele dežele, pa so tudi kazali, da je blago večidel izverstno;

2) sreberno malo svetinjo za mnogoverstno blago domačega hišnega gospodarstva; *)

3) bronasto veliko svetinjo za lončarsko posoda, sita in rešeta;

4) bronasto veliko svetinjo za železno kmetijsko orodje;

5) bronasto malo svetinjo za jerbace, pehare in slamnike;

6) pohvalno pismo za ogeršično, bivcovo, in repno seme;

7) pohvalno pismo za sončnično seme;

8) pohvalno pismo za ričkovo seme;

9) pohvalno pismo za leseno posodo.

Gosp. Fidelis Terpinc, predsednik c. k. kmetijske družbe, je dobil:

1) sreberno malo svetinjo za goveda švicarskega, mircodolinskega in krajnskega gorenskega rodú,

2) sreberno malo svetinjo za žita;

3) bronasto malo svetinjo za mašine.

Gosp. Jožef Duller, posestnik iz Škerjančja poleg Novega mesta na Dolenskem in odbornik ondašnje kmetijske podružnice, je dobil:

1) sreberno malo svetinjo za seme ričkovo in

laške detelje, za vinski kamen, olupljene suhe češplje in model krajnskega kozolca.

2) pohvalno pismo za ričkovo olje. —

C. k. vodstvo Idrijskega rudnika je dobilo:

bronasto veliko svetinjo za gojzdnarske reči.

Gosp. Juri Grabrijan, tehant v Vipavi in predsednik Vipavske podružnice, so dobili:

pohvalno pismo za Vipavski pikolit.

Ponoviška žganjarija je dobila:

pohvalno pismo za špirit in rum.

Prijela je tedaj mala krajnska dežela v vsem skupaj 17 poslavlil.

Kmetijstvo v našem cesarstvu.

Govor gosp. c. k. ministerskega svetovavca viteza K. Kleyleta v 1. vélikem zboru na Dunaji 9. dan t. m.

(Dalje.)

Iz vsega tega se vidi, da se kmetovanje najbolj po svojem kraji ravná.

Skušnja je steber kmetijske vednosti. Nikjer pa, kjer se kaj novega vpeljati hoče, ni tako skerbnega in varnega postopanja treba kakor ravno pri kmetijstvu. To, kar je tam pravo in dobro, ni vselej tudi drugod. Zato mora kmetovavec okolišine svojega kmetijstva natanko poznati, da gré pravo pot. In kakor jo posamezen kmetovavec najbolj opravi, da po malem začne to in uno novost skušati, tako tudi se cele dežele ne smejo prehititi. Poznanje deželnih razmer, pred vsem pa dobro in umno gleštane domače kmetije naj bojo izgled, po katerem naj se ravná vsak gospodar. S tem pa ne rečem, da bi se ne smele dobre gospodarstva tudi drugih dežel posnemati, le gledati je treba na to: al se ujemajo z razmerami domačega kraja.

Največje bogastvo hribovcov je gojzd. Gojzd jim ne donša samo klajo in steljo, temuč je tudi podlaga vsega družega kmetijstva; če se gojzdi pokončajo, grejo ž njimi vred tudi polja in travniki pod zlo.

Dokler je v enem kraji še malo ljudstva, dobivajo pridni kmetovavci iz gojzda toliko pridelkov, kolikor jih za svoje življenje potrebujejo. Kader se pa ljudstva začno množiti, in kadar se les lahko prodaja, planejo čez gojzd, in v malo letih ga tako pokončajo in postrizejo, da nimajo njih nasledniki ne gojzda ne polja obilo, ampak revšine na kupe.

Škodljivi nasledki, kateri izvirajo iz presilnega pokončevanja lesa na Laškem, Tiroljskem in Krajnskem, so tako očitni, da bi imeli svarilo biti vsem drugim deželam. Le na poti postave, ako bi se čversto spolnovala, bi se gojzdnemu pokončevanju v okom priti dalo.

Odkupljenje gojzdnih služnost je že postavno določeno in se bo, hvala visoki vladi, tudi doveršilo. Gojzdna policijska postava je za ravno tako potrebno spoznana. Od vseh strani se zavolj tega želje razglasujejo, da naj se po osnovi postave tudi potrebni organi vpeljejo. Na Tiroljskem, kjer je potreba lesa največa, so se gojzdnarji vpeljali, kateri imajo zapoved čuti nad tem, da se gojzde sčasoma zarastejo.

V tatranskih gorah so gojzde še dandanašnji tako zarašeni, da v njih od leta do leta neporabljenega lesa na kupe pognije. Treba bi bilo, da bi se vselili tukaj lesarji in bi se najpoprej skerbelo za napravo dobrih potov.

*) Imena tistih mojstrov in rokodelcov, ki so kmetijski družbi svoje blago izročili in ali posamno ali več skupaj svetinjo dobili, bomo drugo pot imenovali; kmetijska družba jim bo kmali svetinjo poslala, ali kjer svetinj na 3 kose razdeliti ne more, poudelivne pisma namesto svetinje podala. Vred.